

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občinske volitve Celjske okolice.

Prve dni v prihodnjem tednu ima Celjska okolica občinske volitve. Le-te volitve so sila važne, ne samo za občino, v kateri se vršé, ampak za celi spodnji, torej za slov. Štajar.

Naravno je tedaj, da gleda na nje ves slov. Štajar. V rokah volilcev te občine je, ali se naj bahajo naši nasprotniki še slej, kakor prej, da je slov. ljudstvo na njih strani in da so po takem le „prvaki“ krivi, da še ni mirú med slov. in nemškim (?) prebivalstvom teh krajev. Samo v oziru na to moremo umeti, zakaj da dela vse, kar vleče z nemškutarji „ploh“, na te volitve. Hodi jim pač za kožo.

Toliko bolj pa je treba potlej od naše strani, od mož, ki čutijo slov. kri v svojih žilah in jim torej hodi za blagostanje slovaljudstva, da napnemo vse moči na to, da postane občina Celjske okolice zopet, kar je bila, slov. občina. Ali pa je to mogoče? Ako sodimo po močéh, ki držé z nemčurji ne samo v tej občini, ampak še veliko bolj v drugih krájih, najbolj v Celju pa tudi po ostalem Stajarju, bode boj za to občino sila hud, ali ni nemogoče, da zmagamo mi, t. j. dobro in korist le-te občine in poprek slov. ljudstva.

Volilec in sploh posestnikom le-te občine še je dobro v spominu, na kak način da je nemškutarija prišla na vrh pri zadnji volitvi. Da ne rečemo več, pravica to gotovo ni bila, ako sodimo po obljubah in pritiskovanju, ki se je godilo v njih. Kdor toliko obeta in tako malo stori, kakor se je doslej storilo za koristi te občine v zadnjih treh letih, tak pač ni za to, da mu daje človek še kedaj svoj glas. Možje, ki imajo doslej večino v tem obč. zastopu, niso druga, kakor klečéplazi pred obč. tajnikom in njegovim „generalom“ v Celju.

Za občino nič, vse za Celje — to je bilo geslo mož, ki sedé — v večini — doslej v obč. zastopu. Taci možje in tako delovanje pač tedaj ni za to, da jih trpimo še dalje ali jih volimo

še na novo v obč. zastop. Kdor še da svoj glas odslej za-nje, ta — ni lepo, ali ne moremo reči drugače — ta pljuje v lastno skledo.

Mi ali kaj mi? — vse slov. ljudstvo pričakuje od volilcev te občine, da bodo pri prihodnji volitvi možje ter se ne dajo več ljudém pod noge, katerim je „Deutsche Wacht“ evangelje — časnik, ki ne pozna Slovencev drugje, kakor kjer ga postavi na sramoto. Zlat damo za številko „D. W.“, v katerem ne grdi Slovencev in če le more, tudi teh iz Celjske okolice. In kaj je „D. W.“? — Usta, skozi katera govori nemčurstvo, torej ljudje, v katerih jarmu je bil doslej obč. zastop Celjske okolice.

Kakor poznamo ljudske šole, znamo, da niso v stanu slov. otrok naučiti nemščine in če se jim to veli, tega ne storé nikoli, pač pa se zanemari potlej v njih poduk v rečéh, za voljo katerih hodi otrok v šolo, ali za en slučaj skorej želimo, da znajo naši kmetje nemški — za to, da beró nemške časnike. Le-te enkrat brati bode jim dovolj; nikjer nikoli ne bodo potlej več prijazni človeku, ki drži s tacimi ljudmi, kateri držé kaj na besede enacih listov.

In prav zato menimo, da nam ne bode več besedi treba. Kdor je slov. krvi, kdor je še količkaj stare, kršč. vere, tak ne more oddati nikoli. najmanj pa pri teh volitvah glasú za može, ki držé z „Deutsche Wacht“.

Ali s tem še nismo pri kraju. Vsak volilec ne bere teh vrstic, tudi ne zapopade vsak koj v prvem, zakaj da hodi pri volitvah, za to pa prosimo vse one, katerim pridejo te vrste v roke, naj jih dadó drugim brati ter jih jim naj razložijo — vse po resnici in pravici. Kdor še ostane pa po vsem tem na strani nemškutarjev, njemu ne želimo ali to znamo, da mu pride izpoznanje tačas, kedar bode za-nj in za njegovo družino prepozno.

Le-te volitve izvršé se gotovo, ali bodo pa v njih možje na vrhu, ki so v njej, v občini doma, torej Slovenci, ali pa možje, ki ali niso v njej doma ali pa nimajo za-njo srca, to

leži v rokah tamošnjih volilcev. Slov. ljudstvo pričakuje od njih — slov. mož, mož, katerim velja geslo: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Slov. ljudstvo pa si pridržuje tudi konečno sodbo čez nje. Daj Bog, da bode ona za slov. občino vesela!

Gospodarske stvari.

Pitavne svinje.

Kdor hoče svinje rediti za to, da jih zakolje ter si priredi začimbe, doživi lahko, da mu svinje ne žró več, ko bi še to najraje imel. Karkoli jim človek prinese, vsega se malo lotijo, potem pa pusté na miru. Lahko se torej izgodi, da jim maščoba odjemlje, ne pa, da raste. To je vsekako nevolja; za-njo bi človek kaj rad dobil zdravilo.

Tako zdravilo se tudi nahaja in ne stane, Bog zna, koliko truda ali denarja. Zdravilo je čisto priprosto. Vzame se kak škaf ali enaka lesena posoda, ki drži vodo. Va-njo se nasiplje ovsa za dva do tri prste na debelo in potem se potrese oves s soljo. Tacih plasti ovsu naredi si toliko, kolikor ti je treba za dva dni. Na zadnje pa se vlije vode, ne preveč, pa toliko, da je ves oves v vodi. Ker se oves raztegne, zato ne sme biti posoda prepolna.

Dve pesti tega ovsu daje se potlej vsaki svinji na den in čudo, kako da ti bode žrla. Vse, kar ji daš, ti požré z največjo slastjo. To zdravilo je lahko in torej upamo, da se ga bodo naše gospodinje rade poprijele, ako dobodo potrebo za-nj.

Vinske kleti po zimi.

Kleti, v katerih hranimo vino in sploh reči, katerih še nočemo kmalu vzeti v rabo, ne smemo v jeseni prerano zadelati. Dokler še ni rednih mrazov, dotlej naj bodo one še odprte tako, da pride in izide zrak iz njih na lahkem. Take kleti, ki leže precej globoko v zemlji, ostanejo pa še potlej lahko, brez škode, dalje časa odprte.

Samo na oni strani, od katere piha mrzel veter, treba jih je tudi v pozni jeseni že zadelati, zato pa naj ostanejo potlej na drugi strani še odprte. Kedar je zima lahka ali če le malo premrzuje, tedaj je dobro, da še ostanejo kletne luknje odprte. Tako lahko slabi zrak izhlapi, sveži pa prihaja v klet.

Ako velja za poletje pravilo: Čem hladniša klet, tem bolja, ni še isto pravilo tudi po zimi brez veljave. Se vé, da velja to le do neke stopinje. V kleti zmrzne razna roba, ki ji leži v njej, še le, kedar je v njej že mrzlo, to je, kakor pravimo, toplota že nekaj stopinj pod ničlo. Toplota v zidovju in na prostem ste si pa za nekaj stopinj vselej navskriž.

Travnike povlačiti je koristno.

Brana izruje iz travnika mah, raznaša krtine in mravljišča, rahlja površje, da zamore prihajati potrebna luč in gorkota, potrebni zrak; ob vsem tem pa živijo rastline. Povlačenje uzročuje tudi, da trava bolj gosta in mladostna raste.

Koliko da koristi povlaka travnikom, priča nek profesor Anderegg v Švici. Mož je razdelil travnik v štiri enake velike dele (parcele), ki so pa tudi vsi enako dobro zemljo imeli. Prve parcele ni niti pognojil, niti povlekel in je dobil 377 kil sena. Druge parcele ni povlekel, pa jo je pognojil, ter je dobil 833 kil sena. Tretjo parcelo je sicer povlekel, pa ne pognojil, dobil je 770 kil sena. Četrti parceli pa je privoščil obojega t. j. ta del je povlekel in pognojil, za to je dobil pa tudi tukaj toliko, kakor na drugem in tretjem delu skupaj, namreč 1565 kil sena. Te številke kažejo dosti jasno, koliko so se do seh dob travniki še zanemarjali. Primerimo le skrb, kojo skazujemo travnikom z ono, kojo skazujemo poljem. Ako potrebuje polje skrbi in marljivega dela, gotovo je potreben tega tudi travnik.

Brana za tako povlačenje, se vé, da mora biti drugačna od poljske brane. Tu so železni udje, ki so kakor na verigi, drug v drugega vkleščeni in vsak ud ima po več zob, ki se v zemljo zasajajo, pa ne pregloboko, tako da se pri taki vlaki živina ne izmuči preveč. Taka brana, iz mnogih pregibljevih udov spletena, najde s svojimi zobovi vsak griček, pa tudi vsako dolinico.

Ogledaš si jo lahko pri kakem grajščaku, kjer tudi lahko izveš, kje in po kaki ceni bi jo dobil. Lahko, da bi se cene ustrašil. Pa saj bo morebiti tebi služila manjša brana, kakor jo ima grajščak. Ali pa naj si omisli tako orodje cela soseska; potem se lahko posestniki vrstijo. Razumeva se, da se mora travnik povlačevati spomladi, preden začne trava rasti.

Sejmovi. Dne 11. januarija na Planini in v Imenem. Dne 12. januarija v Gradcu in na Bregu v Ptuju (za svinje). Dne 14. januarija pri sv. Filipu pri Kozjem in v Poličanah (za svinje.)

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (K volitvi v občinski odbor.) Celjska „vahterca“ bobna v zadnji številki vse Celjane vkup, da se naj zberejo, dne 9. in 10. januarija kakor črna vojska ter privrejo na voliše v našo občino; kajti nevarnost za nemškutarijo je velika, in mogoče, da bi ji tukaj zapeli Slovenci mrtvaško pesem, in jo dejali v hladno gomilo. Ali pa je prav, da se ti Celjani vedno vtikajo v naše volitve in hočejo tukaj svoj komando

imeti? Kedaj pa smo se mi slovenski kmetje kje vtikali v Celjske volitve? Nikdar ne! Če toraj mi pustimo Celjane v miru, zakaj oni ne dajo miru tudi nam? Zakaj nam ne pustijo, da si izvolimo svoje može v odbor, može ki bodo z občino gospodarili tako, kakor bo tudi za nas kmete prav. Če smo pri zadnjih volitvah pred 3 leti propali, imajo to samo nemški Celjani na rovašu, kajti, da se oni niso vtikali v naše volitve, ter primahali vsi do zadnjega moža, in do zadnje ženske (oziroma njenega pooblaščenca) sem, premagali bi mi naše domače nemškutarje popolnoma. Da je temu res tako, kaže nam volitev v deželni zbor preteklega meseca. Enkrat Celjani niso smeli priti volit volilnih mož, pa smo mi Slovenci sijajno zmagali z našimi volilnimi možmi! In letos hočejo Celjani sopet priti. Naj vendar pomislijo, da vsi živé samo od Slovencev. Vsi Celjski obrtniki, trgovci itd. živé le od Slovencev. Na nemško kam, na Prusko ne prodajo nobeden nič, pač pa živé v zvezi z nami Slovenci, dobivajo od nas iz okolice, iz cele Savinjske doline, da celó iz Kranjskega dobiček in zaslužek. — Če jim Slovenci obrnejo hrbet, bo v marsikateri hiši v Celju začelo kruha pomanjkovati. Če se mi Slovenci moramo vedno in vedno samo s Celjani in zoper nje bojevati pri vseh volitvah, bodemo si konečno tudi to zapomnili, ter začeli premišljevat, zakaj da svoje nasprotnike podpiramo. Za dober denar dobimo povsod blago, nismo ravno na nemške Celjane navezani. — Pri tem bodo imeli le Celjani sami največjo škodo. Če torej Celjani hočejo z nami v miru živeti in lepo prijateljsko shajati, naj nas tudi pustijo v miru, pri naših volitvah. Prijateljsko njim toraj svetujemo, naj ostanejo lepo, tiho doma. Slovenci pa, ki hočemo, da bode v naši slov. občini enkrat konec nemškutarjenju, ki hočemo, da pridejo tukaj vrli slovenski može do občinskega gospodarstva, pridimo vsi, kakor eden mož k volitvi, v ponedeljek tisti, ki volijo v III. razredu, v torek pa oni, ki volijo v II. razredu. Vsi pa volimo slovensko narodno. Če pridemo vsi, je in mora biti zmaga naša. To bo v čast naše občini po celem Slovenskem!

Iz spodnje Savinjske doline. (Vesele novice.) Naj ti povem, dragi mi „Slovenski Gospodar“, kako da se še kaj pri nas godi; veš, da ti povem, da je vse dobro in izvrstno. Odkar smo dali nemškutarje pod koš, od takrat je lepi mir in edinstvo pri nas. Da ti povem, pravi značajni narodnjaki so naši može zdaj. V naši občini sta dva krajna šolska sveta v Galiciji in na zgornji Ponikvi; in v teh krajnih šolskih svetih so še do polovice, da večino imeli oni ne-bodi-jih-treba, a ker je pa občinski odbor v Veliki Pirešici popolno naroden, volil je tudi oba krajna šolska sveta iz narodne strani in tu so si izvolili g. župana Podpečana

in tam g. župnika Kuneja za načelnika, in ti so svoj posel že prevzeli, ter uradujejo slovenski. Kako da umejo slovenski može gospodariti, razvidi se iz glavne denarne knjige naše občine. Poplačani so vsi dolgi, kateri so bili poprej narejeni. Akoravno so stroški za uboge, za ceste, za šole vedno večji, občina ni nič več dolžna in akoravno se bode delala nova dvo-razrednica v Galiciji, ne bode treba dolga delati. Da je ves dolg poplačan, bil je tega občinski zastop tako vesel, da je pri zadnji seji sklenil, naj se ob sklepu računa, ki je vsako leto sredi januarija, daruje dijaški kuhinji v Celju 25 gld. iz občinske blagajnice. Tudi so vsi gg. odborniki in svetovalci sklenili osebno, da pristopijo koj drugo leto k družbi sv. Cirila in Metoda. In tako gre z vsako rečjo vse na bolje, odkar je občinski odbor naroden. Zapomnite si to može v občinah, kjer kraljujejo še vedno nemčaki, dobro in pri volitvah v občinske zastope volite le same značajne narodnjake. Na lastni zemlji naj bodo le Slovenci gospodarji! Ako bodejo povsod, v vseh občinah le Slovenci gospodarji, potem bodo tudi okrajni zastopi, okrajni in krajni šolski sveti narodni, in ko bodo vsi ti narodni, no potem se bode tudi našim zahtevam ustreglo. In to je kaj lahko, le pri volitvah v občinske zastope glejte, da spravite narodne može, saj jih je vendar-le povsodi dovolj. Le pobrigajte se malo, in pa ne držite ob taki priliki rok križem, pa jezika za zobmi. Ako si Slovenec sam ne bode pomagal, drugi mu gotovo ne bodo. Kdo je naš mož? Lahko ga na njegovih besedah izpoznate; kdor pa ni za nas, on je zoper nas, naj si bode potem, v katerem stanu si hoče. Najbolj važno je pa, da bi prav radi čitali slovenske časopise. V vsaki vasi naj bi bil „Slovenski Gospodar“ in pa „Mir“; saj ne veljata obadva več kot 4 gld. za celo leto in koliko lepega in podučljivega je v njih! Ako se zbere deset udov, mož in fantov skupaj, pa si lahko obadva časopisa naročajo, ako le vsak 40 kr. da. Narodnjaki! Zdaj ob novem letu je ravno prilika, da storite dobro delo; pobirajte vsak v svojem kraju denar skupaj in naročujte si ta časopisa, gotovo lepo, dobro delo bote storili.

Savinjski.

Iz Črešnjic. (Književni nasvet.) Čeravno smo Slovenci hudo na steno pritiskani ter se nam brezštevilno ovir stavi od nemško-liberalne in deloma tudi laške strani, dospeli smo vendar v kratkem času že precej na visoko stopinjo omike in narodne zavednosti. To nam osobito spričuje naše književno stališče. Imamo sedaj okoli 30 slov. časopisov; slavno družbo sv. Mohorja, katera je lani letos štela 35.010 udov, in razposlala po svetu 210.060 knjig izvrstne vsebine; potem slavno Matico Slovensko v Ljubljani, ki nam prodaja učeno-znanstvene,

leposlovne in poučne knjige; dalje Glasbeno Matico, Dramatično društvo itd. Tudi številno samostalnih pisateljev vsako leto deluje na slovenskem književnem polju. Lahko rečem, da imamo že večidel o vsaki stvari kakošnjo knjigo, izvirno ali pa poslovenjeno, ki nam služi za poduk in zabavo. Rad bi pa tukaj opomenil, da bi še ena knjiga bila potrebna in koristna za slovensko, zlasti za kmečko ljudstvo, namreč: „Domači zdravnik za ljudi in živino“. Kolikrat je ubogi kmet v veliki zadregi, ako mu družina ali pa živinče zboli, pa ni denarjev pri hiši, da bi šel po zdravila, domača so mu pa neznana. V mnogih slučajih je pa tudi daljša pot do zdravnika zastoj, ker je treba hitro pomoči. Hvaležni bi torej bili istemu pisatelju, kateri bi se hotel potruditi in spisati takošen „Domači zdravnik“, opustivši vse nepotrebne razprave, ter podati v kratkih, jedernatih besedah za vsako bolezen dotična domača zdravila (tudi takošna, bi se v lekarni brez zdravniškega „recepta“ za male denarje dobila) in sicer v prvem oddelku za ljudi, v drugem pa za živino. Ogromno število takih zdravlilnih pripomočkov se nahaja v raznih knjigah zlasti v starih časopisih (tudi v letnikih „Slov. Gosp.“), kateri bi se lahko v ta namen porabili, ker inace niso pristopni slov. kmečkemu ljudstvu. Da bi pa ova koristna knjiga bila pri vsaki hiši, bi gotovo bilo najbolj umestno, da bi jo izdala družba sv. Mohorja — kar bi izvestno tudi rada storila. Sicer imamo mnogo zdravniških knjig, a nobena ni take osebine, da bi bila priročna za vsaki slučaj bolezni, da bi sploh zadostovala omenjeni potrebi. Naj bi ne bile te besede „glas vpijočega v puščavi!“ D.

Iz Celja. (Volitev deželnega poslanca.) Može, katerih bi se naj Slovenci nikdar več ne volili za volilne može, če tudi morebiti pravijo, da so sami Slovenci, pa za našo katoliško slovensko domovino nimajo nikakoršne ljubezni in so jo dne 16. m. m. s tem zatajili, da so navlašč doma ostali, so ti-le: Kirchmeier, Val. Kožel, Fr. Čepe, Fr. Spes v Škofji vesi, J. Mastnak in Mart. Spes na Ljubčani, Lud. Müller, Fr. Kokolj in Jož. Schmid v Ločah, J. Hajnšek, J. Vehovar, A. Zupanec v Pristovi, J. Gajšek, J. Pajek, J. Korošec v zg. Lažah, Fr. Jonke, Fr. Kunej st. in Alojzi Walland v Oplotnici, Jož. Lenko, Bl. Hrvat, Jož. Wolf v Št. Petru, Jak. Kohne, Jan. Marzidovšek na Zbelovem, Luk. Kotnik, Gr. Drobne v Skomru in Fl. Košič, Jurij vitez Goslet, R. Dirmajer, J. Fitz, Al. Logar, M. Terpotec, V. Bitner, Jož. Mol, Fr. Polak, Al. Zravnik. Mat. Plavšak, J. Logar, vsi iz Trbovelj in Al. Tischler in Anton Kokošinek iz Vitanja. O teh smemo reči, da so vredni, naj jih Slovenci enako častimo, kakor judje vse okužene, kateri so morali v puščavi živeti in se človeške družbe

ogibati ter so na hrbtu nosili napis: „Varuj se me, kajti okužen sem.“ Oni so okuženi z nemčurskim duhom in njih ravnanje nam ni v prid. Ni pa tudi upanja, da se spreobrnó taki možicelji.

Iz Doliča. (Polževa pot.) Preteklo je štiri leta in naši nasprotniki bi k edinki gotovo najrajši še četrtinke pripisovali, naj bi nikoli ne dotekel čas, da se tukajšnja fara oprostí ptujih občin. Nekaj naših faranov potuje skoz trg Vitanje k svojim goricam, drugi vozijo deske lesotrzcem, še nekaj naših pa ima pri občinskih uradih opraviti, ter se vračajo trške učenosti pijani domu, da jim je sila. In ker ti mogočni učeniki ne zbobnajo lahko vseh v svoj trg, zato si najmejo tukaj agitatorje, moževe slabih lastnosti, le-ti se potlej splazijo, kakor tihotapci po stranskih potih, da obišejo lahkoverneže, izognejo se pa poštenjakov. Potem je pa gradiva za Pučnikov referat koj na cente. Tako so našli v naših podpisih toliko krivega, da so pri seji okr. zastopa na ves glas zakričali: Pred sodnijo! Sedaj, ko je pa treba, da se pri sodnji dokaže, kar se je stokrat in stokrat izgovorilo, tedaj potegnó rep pod noge, češ, da niso nikoli lagali ali koga pregovarjali. Tako potuje neko človeče sem in tje ter vodi priče pred sodnijska vrata. S sodnijsko preiskavo so gledé podpisanih in podkrižanih faranov sedaj, kakor je znano, že opešali, vendar pa se cela reč zadržuje, naj ne pride prehitro pred dež. zbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novo leto začnemo nekam v strahu. Bojimo se, da nam bode preveč gradiva za to mesto, kajti šumenje o vojski še nič ne potihne, brž se še širi. Povelje ministra c. kr. vojne, da se vrnó k malu vsi rezervniki k svojim polkom za sedem dni na vaje, zdaj, ko je trda zima, tudi ni za to, da nam vzame strah vojske. Dobro je v tem še samo to, da je do spomladi še precej dolgo in dotlej preobrne se lahko še marsikaj. — Cesaričinja Štefanija si je nažgala te dni desno oko, k sreči pa rana ni hudo nevarna. — Štajarski dež. zbor snide se na novo v ponedeljek, dne 9. januarija ter še ostane menda tje do 22. t. m. skupaj, naj dovrši svoja dela. Ces. namestnik še je na dolgu slov. poslancem gledé dveh interpelacij. — Korošci imajo hudo zimo, še vse huja je pri njih, kakor pri nas. Une dni je bilo na toplomeru pri njih — 24° R., pri nas pa ob istem času 10 do 15° R. — Nemški šulverein dela s posebno skrbjo na slov. koroških tleh za nemštvo. Lani je izdal 14.000 gld. ali na „častna darila“ učiteljem ali v podporo občin, katerim je bilo zidati novo ali pa po-

praviti staro šolo. Občine mu sedajo na limanice največ iz uboštva, sem ter tje pa tudi iz nevednosti. — V Ljubljani snuje se šola za umetna ročna ženska dela, pravila, po katerih se naj osnuje, imajo že potrjenje ministerstva. — Nuncij sv. Očeta, nadškof Galimberti, je poslal zahvalno pismo sv. Očeta mestnemu zastopu v Ljubljani za njegova voščila. V Ljubljani, pa tudi drugod po Kranjskem je bila na starega leta večer lepa razsvetljava v čast sv. Očeta. — C. kr. okr. glavar v Radovljici hoče zatreti kajenje tobaka pri — šolarjih. Bilo bi tudi drugod treba tega. — Po Primorju vrše se po obč. zastopih sklepi in se v njih ugovarja slovesno tistim listom, ki dolžje Slovence, da niso prijazni Avstriji. Tako sumnjičenje pa je že tudi — preneumno. — Dež. zbor za Primorje nabéra milih darov za one reveže po Primorju, ki jim žuga vsled siromaštva „pelagra“; bolezen ta je znana le po Italiji ter nastane vsled stradanja. — Mestu Trst je treba posojila, za sedaj shaja s posojilom kacih 150.000 gld. — V Ogleji, kedaj sila imenitnem mestu, nahaja se mnogo važnih reči zakopanih. Vsled tega se kaže potreba, da se spravijo na dan. Minister za uk in bogočastje dovoli letos 500 gld. za izkopavanje tacih reči. — Ogerski predsednik ministerstva, Tisza je velik mož ter rad trka na to, da ima Ogerska prvo besedo v Avstriji. Tako je tudi o novem letu rekel, da Ogerska (!) ne skali mirú ali tudi vojske se ne zboji, če nastane. Posebnih reči sicer ni v teh besedah moža, vendar pa se smatra njegova izjava sedaj že za znamenje, da se nagiba vaga na stran mirú. — Poljaki so prvi, ki pridejo v tisko, ako nastane vojska z Rusijo; naravno je torej, da jih skrbi sedanje visenje med vojsko in mirom. Da-si gleda Poljsko ljudstvo pisano na Ruse, sedaj se drži vse hvale vredno.

Vunanje države. Najimenitejša dogodba na novo leto je bila zlata meša sv. Očeta v Rimu. Žal, da nam ne pripušča prostor, naj opišemo vse, kar se je za in ob zlatej meši sv. Očeta godilo. O njej sami pa se brzjavlja iz Rima: Že zgodaj je bilo mnogo ljudi na trgu sv. Petra. V cerkvi in na trgu je bil polnem mir. Med zlato sv. mašo so zvonili po vsem mestu. Ob 9 1/2 uri so prinesli sv. Očeta v cerkev, ljudstvo jih je živahno pozdravilo. Po sv. maši so sv. Oče zapeli: Te Deum, za tem pa so dali v sredi cerkve glasno sv. blagoslov. Vse cerkvene hiše in zavodi pa so bili razsvitljeni. — Kralj Umberto in kraljica Margareta sta bila vprašala, bi-li sv. Oče vzprejeli od njiju kako darilo, sv. Oče pa so odrekli. — Crispijeva vlada je odstavila župana v Rimu zato, ker se je bil podal h generalnemu namestniku sv. Očeta. To je liberalno dejanje! — Odkar je v Franciji nova vlada, piha čudno na katoliške zavode. V Parizu so dali zadnji den

leta usmiljenim sestram slovo — zadnjim na mestnih bolnišnicah. No bolje ne bode nova potrežba, zato pa dražja. Sadi-Carnot pravi, da želi, naj ostane Francija z vsemi državami v miru. Dobro bi to že bilo, toda republika sama stoji na prstenih nogah, kar se tiče mirú. — Angleška vlada priznava sedaj sama, da sila ne izda pri Ircih, tedaj pa znižuje najemnino za zemljišča. Nekaj je v tem za ubogo ljudstvo že olajšave, toda še dolgo ne dovolj. — Lord Curchill jo še v Peterburgu ter misli iti skozi Dunaj domov. Očividno ima mož imenitne reči v razpravah. — V Berlinu je sedaj nekam čudno tiho in ni duha ne sluha, kaj da namerava Nemčija, če pride do vojske. Na večih krajih pa sluti človek nekaj, kakor da tudi Nemčiji ni v resnici za vojsko. — Car Aleksander III. ne more priti do pokoja, sedaj mu delajo že celó v Peterburgu nemir — študentje. Une dni so jih več pozaprlji, naj si ohladé vročo kri. — Sv. Očetu v Rimu pa je car poslal čestitko ter misli, da se ne godi kat kristjanom za njegove vlade nikjer krivice. Tako car, drugi pa drugače. — Naša sosedinja, Rumunija, čuti potrebo, da si obleče orožje ter si priskrbi voz, da se dajo na-nje ranjeni vojaki, ako nastane vojska. Le-te vozove pa vrejuje nemški častnik. To ni brez vsega. — Bolgarija je sedaj nekaj bolj od strani, vsa je podoba, kakor da se nihče ne meni za-njo, vendar pa je ona v resnici Erinje jabelko. — Turčija misli zasesti vzhodno Rumelijo ali kako drugo deželo, ki so ji jo vzeli, ako pride do vojske. Vojaštva ima ona že veliko v orožju. — Srbija ima novo vlado, Ristič je odstopil ter so sedaj radikalcji na vrhu. Avstriji bode nova vlada prijazna, Rističu pa se ni bilo zaupalo. — V Abesiniji še ne teče kri, ital. poveljnik San-Marzano se nadeja, da razpade abesinska vojna, ker se ji dopeljuje živeža premalo. Kaj, če še mož ne ukani?

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Ko se zdani, zmenem si oči in gledam skozi okno na to in uno stran in premišlujem česko deželo. Kar sem o Moravski rekel, isto to moram tudi o Česki reči: da ni pravih ravnin a tudi bregov ne, ampak valovno je površje. V obojih deželah sem nekaj pogrešal, ali dolgo mi ni prišlo na pamet, kaj slovensko oko tamkaj zahman išče. Nikjer ne vidiš cerkve na višini ali na bregu pozidanih, ampak vsaka stoji v dolini ali na polju. Slovenec pa stavi cerkev na najlepši holm in najvišji breg. Kako je le to? Vsak človek je pač svojega kraja sin. Poljanec hvali svoje polje, doljanec se od svoje dolinice ne more ločiti, bregovi doljanec omijljujejo in go-

jancem se sanja o njihovih planinah. „Kjer je pa tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce“, in zato človeka srce žene, da na tisti kraj postavi tudi svoje svetišče, kateri se mu je prikupil.

Videl sem tudi pašnik, ki je bil ograjen, a ves plot je bil iz drobnega šibja spleten, kakor naši koši na vozih. Djal sem: za ovce je tak plot; pa če bi se kak divji bik vpičil v njega, bi lahko celega na svojih rogljih odnesel.

Potem sem videl ovce, ki so se pasle kraj precej globokega prepada. Prepad pa je menda železnica zakrivila. Da namreč železne poti ni trebalo napenjati, pa so rajši nekoliko sveta prekopali. Prepad je bil dobro obrantan, da bi se katera ovca ne prekucnila ter ne trpela škode. Tukaj mi je prišlo na pamet, kako je ranta dobra reč, ki ovco prepada in pogina varuje. Tako so tudi božje in cerkvene postave predobra reč, pa zlobni in slepi človek tega ne verjame, preskoči rante in si na glavo nakopa pogubljenje. Prepozno se potem v večnosti čudi in toži: „Mi tedaj smo zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila, in solnce spoznanja nam ni vzhajalo. Utrudili smo se na poti hudobije in pogubljenja in smo hodili po težavnih potih, za pot Gospodovo pa nismo vedeli“. Tako se grešniki v peklu golčijo.

Živio! že vidimo Prago — zlato Prago. Še enkrat je vodja stroj zaškrnil in železnemu konju podstavil noge in moral je obstati. „Praha“ je klical konduktar; Čehi namreč mesto g, h izgovarjajo. „Praha!“ „Lepa praha je to, pravi moj tovariš, kedaj bomo toliko grudovja povlačili?“ Tovariš pa je imel visoke hiše na misli, ki so okoli in okoli stale.

Nastaniva se v najbolj imenitni gostilnici. Že večkrat sem se prepričal, da sem s tem pravo zadel, in bi vsem, kateri imajo na čem potovati, svetoval, da bi poiskali vselej imenitno gostilno. Tam je varneje, boljše stanovati, in se ni treba bati, da bi na nepošteno hišo zadel, račun je pa, smem reči, povsod isti.

Pri „modri zvezdi“ sva se nastanila. Med zvezde sicer naju še niso posadili, pa visoko po stopnicah so naju gnali, menda — v tretje nadstropje, ali kali.

Smešnica 1. Kmet Francelj dobi si nekje mladega psa ter se pes sosedu prav dopade. Brž tudi vpraša, kako da mu je ime. „Ni res“, odgovori Francelj, „moj pes je lepa žival? Ime mu pa, Pavle, le sam ugeni, saj ti ne bode to Bog zna, kako težko“. Pavle ugiblje ter navede vsa pesja imena, kar mu je znanih, toda Francelj še odmaje pri vsacem, češ, da ni res. Nejevolja prime ga sedaj ter se zadere: „Ej, pusti že svoj „ni res“ pa mi rajši povej, kako je psovu ime!“ „Nires“, smeje se sedaj Francelj, „saj ti pravim, da je Nires!“

Razne stvari.

(V blag spominj.) Blagi mož, baron Sennyey, predsednik Ogerske gosposke zbornice je večer dne 2. januarija umrl. Ranjci je bil vrl katolik in je imel veliko upliva v višjih krogih našega cesarstva. Umrl je previden s sv. zakramenti in ima tudi v tem marsikdo na njem lep izgled.

(Dež. zbor.) Naš dež. zbor namerava privoliti 50.000 gld. v to, da se razdeli toliko denarja v dobre namene. Letošnje leto bode namreč 40 let doteklo, odkar imajo svitli cesar drž. krmilo v rokah. Ta predlog bode gotovo vzprejet z vsem veseljem ne samo od poslancev, ampak tudi od vseh prebivalcev zelenega Štajarja.

(Vabilo.) „Bralno društvo“ pri sv. Jurju na Ščavnici priredi veselico z govori, godbo in narodnim petjem dne 8. januarija 1888 v gostilnici g. Fr. Vaupotiča. K njej ne le domače, ampak tudi sosednje rodoljube uljudno vabi z odličnim spoštovanjem Odbor.

(Premeščenje.) Kakor kaže naznanilo v današnji številki „Slov. Gosp.“, nastopi g. M. Kocbek (ne Kotzbek, kakor je bilo v eni prejšnji številki stalo), doslej c. kr. biležnik v Kostanjevici, svojo službo, dne 7. januarija v Marenbergu. Gospod notar je doma iz Slov. goric in ga torej z veseljem pozdravimo na domači zemlji.

(„Učiteljski koledar.“) Gosp. M. J. Nerat, nadučitelj v Mariboru, izdal je zopet „Učiteljski koledar“ za l. 1888., v zelo pomnoženem in izpopolnjenem natisu. Izšel je v tiskarni sv. Cirila in se dobi pri založniku samem in stane le 1 gld. 20 kr. s poštno vred. Priporočamo ga najtopleje vsem našim gg. učiteljem, ker je neobhodno potreben za vsakega učitelja in tudi za druge rodoljube vreden svojega denarja.

(Silna potreba.) Odkar je g. dr. Fogregger, drž. poslanec za Celje, izgubil pravdo zoper konservativni nemški list „Südst. Post“, nima mirú ter berači pri raznih nemških društvih, naj še mu izrekó svoje zaupanje. Drugače si pač ne moremo misliti, zakaj da se oglasi zdaj „nemško društvo“ v Celju za-nj in malo poprej tudi enako društvo v Laškem trgu. Čudno pa se nam dozdeva, zakaj ne stori tega tudi „nemško pevsko društvo“ v Šoštanjju.

(Nov župan.) Župan v Brežicah je postal g. Del Cott, mož, o katerem ne vemo druga, kakor da je doma kje doli na Laškem, pri nas pa se kaže za Nemca, kakor je dolg in širok. Česa ne premore pač človek pri nas, ako ni — slov. krvi!

(Smrtna kosa.) Dne 29. dec. l. l. je umrl v Rogatcu gosp. A. Tombosco. Tamošnji Nemci izgubé, kakor toži „M. Z.“, v njem svojo veliko podporo.

(Potrjenje.) G. Fr. Lenček, veleposestnik na Blanci in g. V. Medic, župan v Selnici sta dobila potrjenje, prvi za načelnika, drugi pa za njegovega namestnika v zastopu okraja v Sevnici. Enako potrjenje ima že tudi okr. zastop v Marenbergu.

(Sodnija.) Č. kr. sodnija na l. br. v Mariboru išče dr. A. Harpfa, prej urednika „M. Z.“, naše prijateljice v poštnih ulicah ter ga doslej še ni dobila v roke. Moža pa toži lastnik unega lista na razžaljenje časti. Čudo, kako da more tak velik Nемеc priti v izgubo!

(Popravek.) G. J. Robnik na Smolniku se bojda ni nastrelil na lovu g. dr. Reiserja, ampak kacih 8 dni pred tem na lastnem lovu. Tako pa je bila „Marb. Z.“, tedaj ne prav, poročala.

(Krajni šol. svet.) Pri sv. Lenartu v slov. gor. je poslej krajni šolski svet v rokah slov. mož. Načelnik mu je g. Al Čuček in njegov namestnik, g. Mat. Šuman. Tamošnji nemškutarji so vsled tega kar iz sebe. Mi jim ne želimo, da se jim uname še kje nemška kri za voljo tega.

(„Učiteljski tovariš.“) Ta list, ki začne letos že svojo 28. leto, izdaja g. Andrej Praprotnik, ravnatelj mestne šole v Ljubljani. Izdaja se v prvi vrsti za učitelje ali vreden je, da ga podpira vsak, kdor se zanima za slov. knjigo.

(„Dom in svet.“) To bode ime slov. listu ki izide prvokrat dne 20. januarja v Ljubljani. Urednik mu bode č. g. dr. Fr. Lampe, profesor bogoslovja v Ljubljani. Več povemo o njem, kedar izide.

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) darovali so: G. A. Brumen, c. kr. sod. pristav 5 fl., g. Fr. Mlakar, pos. v Hošnici 1 fl., gosp. Peter Novak, gostilničar v Slov. Bistrici 1 fl., g. L. Kresnik, pos. v Črešnovci 1 fl., gosp. T. Kamšek, pos. v Ložnici 1 fl., g. Ant. Jerovšek, pos. v Novi vesi 1 fl., g. J. Rebernak, mestjan v Sl. Bistrici 1 fl., č. g. jubilent Matej Klobasa, župnik v Negovi 5 gld., č. g. Fr. Simonič, kaplan 5 fl., č. g. Ant. Hajšek, dekan v slov. Bistrici 4 fl., č. g. Ant. Potočnik, kaplan 3 fl. 50 kr., g. prof. Dovnik 1 fl., vlč. g. kanonik Hrg 5 fl., č. g. Fr. Petan, žup. pri Št. Venčeslju bl. sl. Bistrice 2 fl.

(Požar.) Na „tepešnjico“ zvečer je v Hramšah pri Galiciji blizo Celja ogenj vpepelil tamošnjemu posestniku vse stanovanje ter mu je zgorelo živine: krava, junček, tri koze in ena ovca. Ali je bil mož zavarovan, tega ne vemo, tudi kako da je ogenj nastal, nam ne pové naše poročilo.

(Krošnarstvo.) Krošnarjev mora sila veliko biti v naših deželah, kajti uradno poročilo vé, da so dali leta 1882 nič manj, kakor 21.822 gld. privoljenj za enak posel.

(Na lovu.) V petek, dne 30. decembra l. l., padel je A. Rajgel, krojač v Kozjem, na lovu ravno, ko je nameril na zajca. Puška se mu je v tem izprožila in strel je zadel njegovega tovariša, J. Presečka. Revez je imel ga zadosti ter je že brž drugi den umrl.

(Savinjska posojilnica v Žavci) imela je leta 1887 dohodkov 80.534 gld. 43 kr., stroškov 80.534 gld. 43 kr., toraj prometa 161.068 gld. 86 kr.

(Šulverein.) Našim Nemcem godi se pri nas predobro. Vsled tega ne vedó, kaj bi vse počeli, da premamijo svet, češ, da se jim godi sila. Na „nemškem šulvereinu“, ki lovi slov. otroke, da jih stlači v svoje napete nemške šole, ni jim zadosta, sedaj že snujó novo društvo, „šulverein za Nemce“. Hodi pa jim tudi v tem društvu za slov. otroke, kajti nemškim otrokom ne manjka nikjer poduka. saj so naše šole vse, več ali manj, nemške. Ob novem dobode tudi Maribor tako društvo.

(Trtna uš.) Ta grozni trtožer ne da miru ter se čedalje bolj množi tudi po naših krajih. Veliko ljudi se ukvarja s tem, kako da trtno uš vkončati. Na Hrvaškem imajo sedaj neko sredstvo lahko, pa bojda dobro — vodo, v kateri so se namakale — konoplje. Da bi se jim le obneslo!

(Duh. spremembe.) Č. g. Fr. Zupančič, zlatomešnik, duh. svetovalec in župnik v Koprivnici, je umrl dne 4. januarja star 76 let. Pogreb bo v soboto ob 10. uri dopoludne.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Pajtler 11 fl., Hrastl Fr. 11 fl. (ustn. dpl.), Flek, Dupelnik, Dr. Kukovič, Brglez, Plešnik in Planinšek po 1 fl.

Listič uredništva: Č. g. J. Rostoharju v Šmarju: Da se začne tudi Vaše ime z „J. R.“, to je golo naključje; več pa ne moremo izpovedati, kajti veže nas uredniška dolžnost. — G. V. V. pri sv. Ani: Kar stoji v onem dopisu, to ni iz Vašega peresa, tedaj pa moževi — prosta pot! — G. K. L. v K.: Vse lepo, toda mi moramo imeti to v rokah, preden izrečemo svojo sodbo. — G. F. F. v M.: Kaj čete, tudi mi požremo večkrat kako grenko.

Listič upravnštva: Slavno leposlovno društvo pri M. N.: Za l. 1887 še 4 gld.

Posestvo prodaja.

V Špitaliču proti zahodu eno minuto od farne cerkve ležeče, 33 oralov Graumož-evo, obstoječe iz travnikov, njiv, hoste, vinograda, prostorno zidano, z opeko krito hišo in kmetijskim poslopjem vse v dobrem stanu — bilo je leta 1877 za 4172 gld. prevzeto, leta 1886 sodniško cenjeno 3667 gld. 34½ kr. je prav pripravo za kakega trgovca z razne sorte blagom, ker ni blizo nobene prodajalnice ne krème itd. prodaja Martin Pestevšek na Sladkigori pošta Šmarje pri Jelšah.

Naznanilo.

P. n. slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem odvetniško pisarno dne 7. prosinca 1888 otvoril.

V Marenbergu, meseca prosinca 1888.

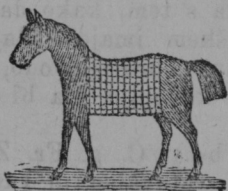
Odličnim spoštovanjem vdani
Koček.

J. C. Juvančič,

posestnik vinogradov na Bizeljskem, vinotržec v Ljubljani priporoča Istrijska in Dalmatinska črna vina, po 18 do 24 kr. in garantira za naravno barvo in vrsto. Za mešanje s kislim vinom in barvanje posebno ugaja.

☛ Pokušnje nad 56 litrov po povzetju. ☛ 4-10

Resnica dolgo traja.
Od danes naprej in kakor dolgo zaloga seže, oddamo jako velike, debele, široke, močne
konjske odeje

Kar ne ugaja, vzame se ročno

nazaj, denar pa se povrne.

190 cm. dolge, 130 cm. široke za glid. 1.50 komad, ravno tiste prve vrste glid. 1.75, žolte odeje za vozove s 6 raznoharvnimi programi in robu 190 cm. dolge, 135 cm. široke, fl. 2.—, 195 cm. dolge, 155 cm. široke, dvojnato močne in debele, zlo fine glid. 3.— komad.

● Pošiljatve proti povzetju. ●
Naslov: „Waarenhaus zur Monarchie“, Dunaj, III., Hintere Zollamtsstrasse 9/N. 2-3

Javna zahvala.

Jaz spodaj podpisani se pristrčno zahvaljujem „zavarovalni banki Slaviji“, kajtera mi je po požaru pouzročeno škodo tako točno in dobro povrnila, zato jo iz srca vsem priporočam.

Anton Goričan,
v Lembergu.

Loterijne številke:

V Trstu 31. decembra 1887: 72, 74, 64, 78, 20
V Lincu „ „ 16, 47, 29, 79, 73

Sesaljke

solidne izdelave za različne potrebe: pivovarne, fabrike, rude, vodnjake, dalje vodotočne cevi, sesaljke in spravo za kletarstvo, angleške cevi iz kovanega železa, cevi iz koprnine in gumija,

kovinsko blago

vsake vrste, pipe za vsakojake potrebe in razne podobe, vretenice, ventile zaporne, pozračne ventile vsake vrste, poprijemalce železne za razne cevi, spravo za kopališča, izljudnike, kotlje za narejanje plina, varovalno orodje, posode za kolomaz, holländerje,

pipe za narejanje pen na pivu

naposled

blago iz lite kovnine in mednine
po obrazcih

priporoča po najnižji ceni in s poročtvom za dobro robo

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja v

Ljubljani.

☛ Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 1

Prava francovka (konjak).

SCHUTZMARKE

HERTL'S FRANZBRANNTWEIN
Postavno vlož. brambena marka. ☛

Kaj je prava francovka? Iz francoskega in južnoštajarskega močnega vina ekstrahiran alkohol, z imenom „konjak“, v obče znano, duh in telo oživljajoče zdravilo in pijača. Kaj se dobi navadno namesto takega zdravila?? Navadni špirit z eterom, kateri ne le nič ne pomaga, temveč še slabo upljava na truplo. Ako druga zdravila pri protinu, trganju v udih in boleznih v živcih nič niso pomagala, prosim, da se naj poskuša iz spodnještajarskega konjskega vina lastnih goric, destilirani konjak (francovko), ki ima pri vseh boleznih čudno moč. Mala steklenica 50 kr., velika steklenica 1 fl., s podukom, kako se rabi. Stari konjak, kateri se posebno rekonvalescentom priporoča, velja steklenica 1 fl. 50 kr. Vsaka steklenica ima pristavljeno postavno registrirano brambeno marko.

Razpošiljatev vrši se naravnost od moje destilacije. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Benedikt Hertl,

11—20

vinogradnik in graščak na gradu Goliču pri Konjicah. Spodnji Štajar.

☛ Zaloga za Gradec pri gg. lekarjih J. Eichler in C. Blodig. ☛